

Rettevejledning til opgave 1

Spørgsmål

1. Burde retten have afskåret Hansen fra at begære syn og skøn?

Retten har fastsat en frist for Hansen til at indlevere en begæring om syn og skøn.

Han sender en meddelelse til retten om eftermiddagen på fristens sidste dag. Da meddelelsen ifølge retsplejelovens § 148 a, stk. 2, blot skal være tilgængelig for retten inden dagens udløb, er den kommet frem til retten inden for fristen, jf. Den civile retspleje, s. 316 f., men meddelelsen opfylder ikke kravene til en begæring om syn og skøn. En begæring om syn og skøn skal efter retsplejelovens § 196, stk. 2, bl.a. indeholde oplysninger om genstanden for syn og skøn og formålet med forretningen – rammen for det begærede syn og skøn.

Der er således ikke rettidigt fremsendt en begæring om syn og skøn, men det medfører ikke nødvendigvis, at retten burde have afskåret en begæring om syn og skøn. Der blev anmodet om syn og skøn under det forberedende møde, så forholdet skal ikke bedømmes efter retsplejelovens § 353, stk. 4. Hansen har derimod ikke rettidigt foretaget et processkridt fastsat i planen for sagens forberedelse, så retten kan efter retsplejelovens § 356, stk. 2, slutte forberedelsen. Der er tale om en mindre fodfejl, der som udgangspunkt ikke vil forlænge forberedelsen væsentligt.

Det var således korrekt, at retten ikke afskar Hansen fra at begære syn og skøn.

2. Bør retten give Hansen medhold i indsigelsen om inhabilitet?

En kendt indsigelse om inhabilitet skal efter retsplejelovens § 198, stk. 4, fremsættes i forbindelse med udpegningen, jf. Den civile retspleje, s. 538 f. Hansens indsigelse er således fremsat for sent, og retten bør derfor ikke give ham medhold i indsigelsen om inhabilitet.

Såfremt de studerende diskuterer, om skønsmanden er inhabil, skal dette spørgsmål bedømmes efter retsplejelovens § 199. Der henvises ikke til retsplejelovens § 61, men Højesteret har i U 2014.1094 H udtalt, at princippet i retsplejelovens § 61 finder anvendelse for skønsmand. Højesterets afgørelse er ikke nævnt i pensum, så det er ikke en fejl, såfremt de studerende efter en diskussion når frem til det resultat, at princippet i retsplejelovens § 61 ikke finder anvendelse. Såfremt de studerende anvender princippet i retsplejelovens § 61, havde skønsmanden for tre år siden lavet en sagkyndig erklæring for Jensen, som denne havde brugt mod Hansen i forbindelse med en anden handel mellem Jensen og Hansen. Der foretages i sådanne tilfælde en konkret vurdering, men skønsmanden er formentlig inhabil i et sådant tilfælde.

3. Bør retten tillade tilbuddet fremlagt?

De studerende skal behandle det forhold, at fremlæggelsen sker efter forberedelsens slutning, idet sagen blev berammet til hovedforhandling den 18. december 2017, jf. retsplejelovens § 356, stk. 2. pkt. Der er således indtrådt præklusion, og de studerende skal derfor diskutere, om betingelserne i retsplejelovens § 358, stk. 6, er opfyldt for at tillade Hansen at fremlægge tilbuddet, jf. Den civile retspleje, s. 375-378.

Det indhentede tilbud er ikke en sagkyndig erklæring indhentet fra tredjemand, men et tilbud som Hansen ikke nødvendigvis har indhentet til brug for bevisførelsen i retssagen, jf. Den civile retspleje, s. 548. Det kan således som udgangspunkt fremlægges, men de studerende bør overveje, om omstændighederne kan føre til et andet resultat. Tilbuddet indhentes lige efter det forhold, at Hansen har modtaget en skønserklæring,

som han ikke er tilfreds med, og det kan have påvirket tilbuddet, at entreprenøren samtidig afgav tilbud på et andet arbejde for Hansen (der kan være flyttet udgifter og fortjeneste mellem de to arbejder). Det tidsmæssige sammenfald med skønserklæringen og omstændighederne i øvrigt kan således medføre, at retten bør nægte fremlæggelse, jf. retsplejelovens § 341 og sml. U 2017.1184 H (der ikke er nævnt i pensum).

4. Har Kristensen pligt til at afgive forklaring som vidne?

Der er som udgangspunkt vidnepligt, jf. retsplejelovens § 168, men Kristensen kan efter omstændighederne påberåbe sig reglerne om vidnefritagelse. Begrebet nærmeste i retsplejelovens § 171, stk. 1, kan efter en konkret vurdering omfatte en fætter, men henset til forholdet mellem Hansen og Kristensen kan denne bestemmelse ikke anvendes. De har tilsyneladende haft et godt forhold til hinanden, men de bliver i forbindelse med sagen muligvis modparter, og de ses ikke mere privat. Det er heller ikke tilstrækkeligt til at påberåbe sig stk. 2 "tab af velfærd" eller "anden væsentlig skade", at hans forklaring muligvis kan have betydning for Hansens eventuelle sagsanlæg. De studerende skal i stedet overveje om det forhold, at han muligvis kan blive part i en sag om det pågældende forhold kan medføre, at han skal afhøres som part, jf. Den civile retspleje, s. 512.

Rettevejledning til opgave 2

Spørgsmål

1. Var kendelsen om ikke at pålægge Ole at fremlægge "alle relevante dokumenter vedrørende overdragelsen" korrekt?

Sagen er en småsag. Bevisførelse kræver derfor rettens tilladelse, og der er tale om et (lidt) skærpet krav i forhold til almindelige civile sager.

En part kan pålægges at fremlægge dokumenter efter § 298 om edition. Den fremsatte anmodning er meget bred, og der sigtes ikke på konkrete dokumenter. Dette taler imod et pålæg.

Da Britta ikke ved, at der foreligger konkret materiale, er det vanskeligt at konkretisere begæringen, men denne bevisnød bliver hendes problem.

Der kan pålægges edition også for fortroligt materiale, men fortroligheden taler imod et pålæg. Dette gælder særligt, når der er tale om en bred anmodning.

Andre muligheder for at føre bevis kan også tale imod edition, særligt for så vidt angår fortroligt materiale.

Mulighederne for parts- og vidneforklaring kan derfor bruges som argument mod editionspålæg. Risikoen for falske forklaringer overvejes tilsyneladende ikke i denne sammenhæng.

Mest taler derfor for, at kendelsen var korrekt. Argumentationen og ikke resultatet er afgørende.

DCR, side 406-407 og 530-533.

2. Kan Erik få medhold i, at sagen mod ham skal afvises helt eller delvist?

Afvisningen skulle i så fald være begrundet med retskraftsbetragtninger.

Sagen mod Ole er endeligt afgjort, og denne sag har derfor retskraft. Retskraften gælder dog som udgangspunkt kun mellem sagens parter. Britta kan derfor ikke på ny rejse sag mod Ole, heller ikke for et større krav.

Erik har alene været inddraget som procesunderrettet. Han har derfor ikke været part i sagen, og det faktum, at han kunne have været inddraget, er ikke tilstrækkeligt til, at afgørelsen får retskraft i forhold til ham.

I U 2015.2640 V – nævnt og kritiseret i DCR, side 632 – er det under dissens antaget, at en dom havde retskraft også i forhold til tredjemand. En nærmere analyse af dommen kan ikke forventes, men vil være positivt.

Han kunne selv være indtrådt i sagen med en anerkendelsespåstand om, at han ikke hæftede, men det har han ikke gjort.

Der foreligger derfor ikke en retskraftig afgørelse i forhold til ham, og han kan derfor ikke få sagen afvist.

Begrænsningen af kravet mod Ole skete ud fra procesøkonomiske grunde. Der er derfor ikke tale om en

endelig opgivelse af kravet i det hele, og Britta kan derfor gøre hele kravet gældende mod Erik.

DCR, side 621-24 og 632-633.

3. Bør screendumpet udgå af sagen?

Eriks påstand er, at der er tale om et falsk bevis.

Spørgsmålet om falsk må afgøres under sagen (forberedelsen), og der er fri bevisførelse herom. Dette betyder også, at screendumpet ikke skal udgå af sagen alene på baggrund af en påstand om falsk. Hvis retten senere kommer frem til, at dokumentet er falsk, vil det skulle udgå af sagen.

Det kan ikke forventes, at de studerende redegør nærmere for mulige undersøgelser for dokumentets ægthed.

Parterne er enige om, at såfremt der er sket hacking, er det ulovligt. I den gode besvarelse drøftes derfor betydningen af ulovligt tilvejebragt bevis. Retten vil formentlig ikke afskære fremlæggelsen af denne årsag, jf. tillige U 2012.1893 V. Det er anført i pensum, at ulovligt tilvejebragte beviser muligvis tillægges mindre bevismæssig værdi. Dette gælder særligt fotos og andet, hvor der kan være tvivl om en eventuel redigering. Hvis mailen anses for ægte, vil den derfor have fuld bevismæssig værdi.

DCR, side 501-504 og 508-510

4. Hvilke muligheder har Carla for at få den originale mail fremlagt af enten Ole eller Erik?

Carla har opfordret Erik til at fremlægge mailen. Der er tale om partsedition, jf. § 298, og begæringen er nu konkretiseret så meget, at betænkelighederne anført under spørgsmål 1 ikke længere er til stede.

Der er heller ikke tale om en småsag, jf. besvarelsen af spørgsmål 1.

Da Erik påstår, at mailen ikke findes, giver det dog ikke meget mening at pålægge ham at fremlægge den, før retten har taget stilling til denne påstand.

Carla kan desuden forsøge at få pålagt Ole at udlevere mailen. Ole er ikke part i sagen, og der er derfor tale om tredjemandsedition, jf. § 299.

Ole har under den første sag forklaret, at han ikke havde kendskab til Brittias graviditet. Hvis han nu pålægges at fremlægge en mail, der modbeviser dette, risikerer han straf for falsk forklaring for retten. Dette er i strid med forbuddet mod selvinkriminering, jf. § 171, stk. 2, hvortil der også henvises i § 299.

DCR, side 518-520 og 526-527.